

St.prp. nr. 71

(2000-2001)

Rikshospitalets økonomi

*Tilråding fra Sosial- og helsedepartementet av 20. april 2001,
godkjent i statsråd samme dag.*

1 Innledning

Sosial- og helsedepartementet legger med dette frem forslag om endringer av bevilgningene under kapitel 0731 Rikshospitalet på statsbudsjettet for 2001. Det fremmes forslag om tilleggsbevilgning til Rikshospitalet på 230 mill. kroner for å bedre driftssituasjonen ved sykehuset.

2 Bakgrunn

Rikshospitalet har i de siste årene stått i en utsatt situasjon, både knyttet til flytting og økonomi. Det har vært underskudd i 1999 og 2000. I 2000 ble underskuddet på 203 mill. kroner. Det ble i St.prp. nr. 28 (2000-2001) prognostisert et underskudd på 165 mill. kroner for 2000. Rikshospitalets akkumulerte underskudd vil bli vurdert i tilknytning til prosessen med omdanningen av sykehuset til foretak.

Stortinget gav sin tilslutning til at departementet etter en samlet gjennomgang av den økonomiske situasjonen for Rikshospitalet, raskt skulle komme tilbake til Stortinget med en orientering om situasjonen, herunder spørsmålet om eventuelle tilleggsbevilgninger. Rikshospitalet har foreløpig måttet styre etter planlagt aktivitet for 2001, jf. måltall i St.prp. nr. 1 (2000-2001).

De siste årene har vært preget av forberedelse til flytting, gjennomføring av flytting og tilpasning til nytt sykehusanlegg på Gaustad. Et hovedmål har vært å unngå at dette skulle føre til vesentlige skadevirkninger for Rikshospitalets hovedoppgaver - pasientbehandling, undervisning og forskning.

Flytteprosessen har vært en stor utfordring for både ledelse og ansatte ved Rikshospitalet. Det har vært arbeidet aktivt med å få til full utnyttelse av det nye sykehusanlegget så raskt som mulig. Målsettingen har vært å gjennomføre flyttingen med minst mulig ulempe for pasientene.

Dette har man lyktes med. Som følge av flytting til Gaustad var det forventet at aktiviteten i 2000 ville bli redusert med 15 prosent sammenliknet med året før. Årsrapporten viser et «produksjonstap» på om lag 6 prosent i 2000, hvor pasientbehandlingen mot slutten av 2000 kom opp på samme nivå som før flytting.

Usikkerhet om flytting og de mange utsettelsene gjorde det svært vanskelig å sette inn systematiske tiltak med sikte på å forbedre sykehusets økonomiske situasjon. Driftssituasjonen er imidlertid nå vesentlig bedret ved at flytting er gjennomført og at driften begynner å normalisere seg i de nye lokalene.

3 Økonomigjennomgang

I St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 8 (2000-2001) ble det skissert et behov på 350 mill. kroner mer enn bevilget tilskudd for 2001, et merbehov som senere ble noe nedjustert. Departementet uttalte:

«Departementet vil at det skal gjennomføres ytterligere analyser av effektiviseringsmulighetene etter flytting til Gaustad og at det kartlegges bedre hva som vil bli effektene dersom det ikke gis ytterligere bevilgninger. Rikshospitalet er derfor bedt om snarest å utarbeide et nytt opplegg med utgangspunkt i budsjettnivået for 2000. Det er bedt om en plan for ulike tiltak som kan redusere utgiftene og en plan for hvordan et slikt budsjett kan gjennomføres med minst mulige negative konsekvenser for pasientbehandling, forskning og utvikling».

Departementet har sammen med Rikshospitalet arbeidet med en gjennomgang av økonomien med det siktemål å vurdere mulighetene for effektivisering og reduksjon av merbehovet i 2001.

Rikshospitalet har blitt bedt om å vurdere inntektsøkende og kostnadsbesparende tiltak som ikke vil få konsekvenser for pasientbehandling, forskning og utdanning.

Rikshospitalet har pålagt avdelingene på sykehuset en generell innsparing på 3 prosent fra 2000 til 2001. Dette vil medføre en innsparing i størrelsesorden 50 mill. til 60 mill. kroner. Merbehovet etter gjennomføring av disse effektiviseringstiltakene er om lag 270 mill. kroner.

Begrunnelsen for merbehovet er sammensatt, men en stor del skyldes vesentlig høyere driftsutgifter ved det nye anlegget på Gaustad. Grunnet forestående flytting til Gaustad ble lite utbedringsarbeid utført ved Rikshospitalet i Pilestredet. Vedlikeholdet var innrettet mot å sikre forsvarlig drift inntil flytting. Det legges opp til et vedlikehold fremover som tar vare på kvalitetene til bygg og utstyr i det nye anlegget. Det anslås at driftsutgiftene har økt med anslagsvis 120 mill. kroner noe som bl.a. skyldes dyrere lisenskostnader, service- og vedlikeholdsavtaler tilknyttet oppgradert it-anlegg, økte husleiekostnader, samt økte utgifter til medisinsk teknisk utstyr og bygg.

I St.prp. nr. 47 (1999-2000) Om sykehusøkonomi og budsjett 2000 ble det pekt på at det kan være forhold i finansieringsordningen som gjør at regionsykehusene, herunder Rikshospitalet, kommer dårlig ut. Rikshospitalet har pekt på dette som en forklaring på de budsjettproblemene sykehuset nå har. Departementet tar sikte på en gjennomgang av finansieringsordningene for å vurdere forbedringer og forenklinger. I den forbindelse vil også denne problemstillingen bli vurdert.

Rikshospitalet er av den oppfatning at det vil bli vanskelig å iverksette innsparingstiltak i 2001 utover en generell innsparing på 3 prosent, uten at dette vil måtte medføre reduksjon av spesielt dyre behandlingsformer med lav kostnadsdekning, nedbygging av behandlingsskapasiteten med reduksjon i sengeantallet, nedleggelse av funksjonsområder og dermed reduksjon i antall stillinger. Rikshospitalet har imidlertid gitt uttrykk for at det er et betydelig potensiale for å effektivisere sykehusdriften på sikt. Rikshospitalet må derfor for-

plikte seg til, innenfor rammen av en treårig tiltaksplan, å gjennomgå alle muligheter for effektivisering. Den forutsatte gjennomgangen av dagens finansierungsordninger for å vurdere forbedringer og forenklinger, vil imidlertid antakelig ikke få konsekvenser for Rikshospitalets økonomi i 2001.

Departementet tilrår på bakgrunn av en samlet vurdering av situasjonen ved Rikshospitalet å tilleggsbevilge 230 mill. kroner for inneværende år. Selv med en slik tilleggsbevilgning vil Rikshospitalet ha et stramt budsjett som innebærer at sykehuset må iverksette tiltak som kan øke inntektene og/eller redusere kostnadene. Det kan ikke utelukkes at dette vil gå ut over pasienttilbudet. Ledelsen ved Rikshospitalet vil således måtte styre sykehuset innenfor de budsjettrammer som blir vedtatt, med det siktemål å minimalisere negative konsekvenser for pasientene og å opprettholde Rikshospitalets formål og hovedprioriteringer, jf. St.prp. nr. 1 (2000-2001).

Sosial- og helsedepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om Rikshospitalets økonomi.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om Rikshospitalets økonomi i samsvarende med et vedlagt forslag.

Forslag til vedtak om Rikshospitalets økonomi

I

I Statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
731		Rikshospitalet:	
	50	Statstilskudd, forhøyes med	230 000 000
		fra kr 1 015 100 000 til kr 1 245 100 000	
